

ՊԱՅՄԱՆՔ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆԻՒԿ
Տարեկան վեցամսեայ
Գ. Պոլսոյ համար 6 մէկիւն 3 մէկ.
Գաւառաց 7 3 1/2

Direction du journal arménien
HAÏRÉNIK - CONSTANTINOPLE
20—Bab-Aly djadéssi—20

10
փարա

ՕՐԱԳԻՐ

10
փարա

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ
ՀԱՅՐԵՆԻԿԻ զերբերեալ որ Ե
Ե Եամակ Ե Գրութիւն պետք է ուղ-
ղել առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պոլիս
Պապը Այի ճառտակի քիւ 20 ձիւ-
լիկեան տպարան :

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ՏՐԱՆՍԻԼԵՐՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏՍՐԻ—ԹԻԻ 2447

ՇԱՐԱԹ

1 ՆՈՅՆՄԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 13 ՆՈՅՆՄԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊՈՒԼԿԱՐՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ ԸՆՏՐՈՒ-
ԹԻՒՆԸ

Թրնօլայէն եկած հեռագիր
մը, վերջապէս, ծանոյց թէ Պուլ-
կարաց Մեծ-Սօպրանիէն ընտրեց
ղիշխանն վարդապետ, որդի Տա-
նիմարքայի թագաւորին, եղբայր
կայսրուհւոյն Ռուսիոյ և թագա-
ւորին Յունաց, որ Անգլիոյ և
Ֆրանսայի արքունեաց հետ եւս
ունի խնամութիւններ :

Սօպրանիէն օրինաւոր է՝ թէ
չէ՛, անոր արդիւնքը վաւերական
պիտի ընդունուի՝ թէ ո՛չ. այս
խնդիրներն ինքնին չունին ինկած
պէտք է համարուին :

Անցեալ շաբթու վերջերն խը-
նամակաւորութեան անկումը մեզ
կը գուժուէր, որոյ հետեւանքն
անտարակոյս աղէտաբեր անիշ-
խանութիւն մ'էր. սակայն ըս-
թամպուլօֆ, Մութըրօֆ և
Ռատօղլաւօֆ չնայխաբհիկ հաւ-
տատմութեամբ և անվհե-
րութեամբ, չթողին իշխանու-
թեան ղեկը և երկրին տունն իշ-
խան մը, որոյ համար կ'ըսուէր
թէ Ռուսիոյ և Անգլիոյ, որպէս
նաեւ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ
հաւանական ընտրելին էր, և կը
մնար Բ. Դրան հաճութիւնը, որոյ
համար 4-5 աւսուր միջոցի մը
պէտքը կը հեռագրուէր անցեալ
շաբթու, Կերեւի թէ կայսերա-
կան կառավարութիւնն եւս իւր
հաւանութիւնը տալէն յետոյ
ալ Մեծ-Սօպրանիէն ձեռնարկեց
ընտրութեան :

Նոր-իշխանն իւր աթոռը բազ-
մելուն պէս, խնամակաւորութիւնն
Մեծ-Սօպրանիէն ալ, վարչու-
թիւնն ալ պիտի հրաժարին ան-
միջապէս և երկիրը պիտի կոչուի
ընտրել նոր Սօպրանիէն մը, սովո-
րական Սօպրանիէն, որոյ մեծա-
մասնութեան պիտի կոչուին
վարչութեան անդամք. որպէս
սովորութիւն է Սահմանադրա-
կան երկիրներու մէջ. եթէ պիտի
մնայ Պուլկարիոյ Սահմանադրու-
թիւնը, կամ եթէ Պուլկարը թո-
ղուն որ իրենց Սահմանադրու-
թիւնը ապալի, Բայց կարծենք

թէ Պուլկարիոյ մէջ ալ Սահմա-
նադրութեան վերաքննութեան
խնդիր մը պիտի ծագի գէթ այնու
գոհացնելու համար զընդգիծա-
ղիք կուսակցութիւնն, որ իրեն
թիկունք ունի ահագին Ռու-
սիա մը :

Չենք կրնար ըսել թէ Ռուսիա
գոհ պիտի լինի այս կարգադրու-
թենէն, սակայն կրնանք ըսել թէ
Ռուսիա, երբ պարտուի, գիտէ՛
լուել, գիտէ՛ համբերել և ձեռքի
տակէ անդադար աշխատիլ իւր
նպատակին հասնելու համար. Առ-
այժմ գոհ պիտի երեւի որ Ալեք-
սանդր իշխանը չ'իւրընտրուեցաւ
Բայց եթէ այդքան աղմուկներ,
չ'իւրթութիւններ և յուզումներ
այդ նպատակին համար միայն ի
գործ դրուեցան, պէտք է հաւ-
կնալ թէ ո՛րչափ զօրաւոր արմատ
ձգած է եղեր հակառուս ուղ-
ղութիւնն Պուլկարաց :

Այդ ուղղութիւնն ազատեց
ղիւնքը և պիտի պահպանէ մին-
չեւ վերջը :

Այժմ եւս Ռուսական աղ-
բիւրներէ չ'պիտի դադրին անա-
խորժ տարաձայնութիւնք. ինչ-
պէս որ եղան ցարդ. որք եթէ
ստոյգ լինէին, Պուլկարիոյ մէջ
քաղաքային պատերազմը շատո՛նց
ծագած պիտի լինէր և Պուլկարը
ղիւրար բզբոյլ սկսած պիտի լի-
նէին, Սակայն տիրող կուսակ-
ցութիւնն զգոյշ և աշխուշ հըս-
կեց և յաջողեցաւ մարել ուր որ
Ռուս գործակալը հրդեհ ձգած
էին. հետեւաբար իրաւունք ու-
նեցաւ ազգին երախտագիտու-
թիւնը վայելել :

Արտաքին օգնութիւնն ալ չը
յապաղեցաւ հասնիլ Պուլկարաց,
վերջին շաբթուն մէջ հունգա-
րական և աւստրիական պատուի-
րակութեանց նախագահներուն
յայտարարութիւնք, Աւստրիոյ
կայսեր պատասխանը, և ապա
Անգլիոյ նախարարապետ Սալիզ-
պլըի մարքիզին Կիլտ-Հօլի պաշ-
տօնական խնդրից առթիւ ար-
տասանած ատենաբանութիւնը
վճարի ապահովութիւն տուին
Պուլկարաց թէ Աւստրիա պիտի
ստանձնէ նախաձեռնութիւնը
Ռուսիոյ նպատակաց դէմ, և
Անգլիա պիտի պաշտպանէ զԱ-
ւստրիա :

Այս միացեալ զօրութիւնն
հաւանականաբար պիտի խափա-

նէ պատերազմը, որ անխուսելի
էր, եթէ Պուլկարը ցնդած ջան-
քօֆի խելքին հետեւէին, և սի-
րայօժար յանձնուէին Ռուսին.
Քանզի անկարելի էր Աւստրիոյ
ներքը որ Ռուսը դար տեղաւորիլ
Պալքանաց մէջ. որոյ հետեւանքը
պիտի լինէր բոլոր Սլաւաց միա-
ցումն ընդ Ռուսիոյ, և Աւստրիա-
կան կառավարութեան ջնջումը.
Այդ պատերազմէն վերջ Պուլ-
կարը բոլորովին Ռուս պիտի լի-
նէին, և կամ Աւստրիոյ հպատակ,
եթէ յաջողէր Աւստրիա Ռուսիա
կը հաշուէր թէ Գերմանիա չ'պի-
տի կրնար օգնել Աւստրիոյ, Թուր-
քիա պիտի մնար չէզոք, իսկ
Անգլիա ուղղակի շահ չունէր
Պալքանեան թերակղզոյն մէջ.
հետեւաբար Աւստրիա կը ջնջուէր
և ինք կը տարածուէր մինչեւ ի
Պալքանս :

Բայց այժմ այդ հայրենեքը
վեր ի վայր եղան միմիայն Պուլ-
կարաց աղգային կուսակցութեան
հայրենասիրական հաստատմը.
տութեան և հեռատեսութեան
չնորհիւ, Պուլկարը Աւստրիոյ և
Անգլիոյ արտաքին անտարբերու-
թեանն առջեւ, Մեծ ՏՊԳՆԱՊ
մ'անցուցին, որոյ մէջ գործնա-
կան փՈՐՁՈՎ ցոյց տուին թէ ի-
րենք աղգային արժանապատ-
ուութեան տէր են և Պուլկար
մնալ կ'ուզեն, Բայժմաւ Աւստրիա
և Անգլիա ձայն բարձրացուցին և
հասան յօղնութիւն Պուլկարաց.
այժմ ապահովեալ է թէ Պուլ-
կարը, Պալքանեան թերակղզոյն
մէջ, պիտի կրնան իրենց սահ-
մանուած գիրքը պահպանել. և
Պուլկարիոյ Սերպիոյ և Ռուսիա-
նիոյ միացեալ զօրութիւնք, Ա-
ւստրիոյ և Անգլիոյ աջակցու-
թեամբ պաշտպանեալ, պիտի կա-
րենան պատուար լինել Ռուսա-
կան յառաջխաղացութեան և
պահպանել Եւրոպական խաղա-
ղութիւնը :

Օսմ. կայս. կառավարութիւնն
անշուշտ մեծապէս գնահատելով
այս արդիւնքը, գոհ պիտի մնայ
իւր Եւրոպական սահմանաց ա-
պահովութեան վրայ. մանաւանդ
պիտի զօրանայ իւր չէզոք դիր-
քով ի մէջ Յունաստանի և Պուլ-
կարի Մակեդոնիոյ և Թրակիոյ
մասին, որոց խաղաղութեան ե-
րաշխաւորութիւն մ'է ցորչափ
վալտեմար իշխէ ի վերայ Պուլկա-

րիոյ և եղբայր նորա Երկիրոս
թագաւորը ի վերայ Յունաստանի.
Մաղթելի է յոյժ որ Օսմ. կա-
ռավարութեան Ասիական սահ-
մանադրութիւն եւս շարունա-
կէ ունենալ յունիս Կի Անգլո-
թրքական երաշխաւորեալ ապա-
հովութիւնը, որպէս զի Թուրքիա
յայսմ հետէ հանդիստ և ազատ
պարագի իւր ներքին բարեօրմանց
և յառաջդիմական գործոց :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Երէկ հրատարակեցինք վալ-
տըմար իշխանին պատասխանը
Սօպրանիէի կողմէ առ ինքն ուղ-
ղեալ հեռագրին :

Իշխանը իւր պատասխանին
մէջ ոչ այո՛ կըսէ և ոչ՛ ոչ, այլ
իւր հօրը որոյման կը թողու որ
իւր փեսային՝ Ռուսիոյ կայսեր
կարծիքէն տարբեր կարծիք մը
ունենալէ պիտի զգուշանայ ան-
շուշտ. Սակայն վալտըմար իշ-
խանը իւր հեռագրին մէջ ինչ ինչ
պարտականութեանց մասին ակ-
նարկութիւններ կ'ընէ, որքանձ-
նապէս արգելք պիտի լինին եղեր
իւր ընդունելութեան. Սոյնպար-
տականութիւնք անշուշտ անո՛նք
են՝ որք իշխանին վրայ դրուած
են Հռովմէական կաթողիկ իշխա-
նուհւոյ մը հետ ամուսնանալով.
Լէոն Պապը Շարթրի դքսին աղ-
ջըկան՝ Մարի տ'Օւլէան իշխա-
նուհւոյն Լուտերականի մը հետ
ամուսնանալու հրաման տուած
է այնու պայմանաւ եւ եթ որ սոյն
ամուսնութեան ծնած բոլոր զա-
ւակներն իրենց մօր կրօնից մէջ
միայն մնան, Սոյն պարտականու-
թիւնը վալտըմար իշխանին Պուլ-
կարական դահն ամբառնալու
մեծ արգելք մ'է. ըստ որում
Պուլկարիոյ իշխանը ժառանգական
է. իւր արու զաւակները իրեն կը
յաջորդեն կարգաւ, և Պուլկարը
իրաւամբ կը դիտեն որ իրենց ա-
պագայ իշխանները իրենց կրօնա-
կից պէտք է ըլլան :

—Վիէնայի Գորէսբօնտանս
Բօլիթիք լրագիրը վալտըմար իշ-
խանին նկարագրութիւնը կընէ
հետեւեալ կերպիւ :

վալտըմար իշխանը 28րդ տա-

ընդ լրացուցած է. մեծահասակ է և վայելչադէմ. լուր աղնիւ դէմքը յարգանք և համակրութիւն կը շարժէ. երբ Ֆանիմարքայի ծովային տեղակալ էր, երկար ճամբորդութիւններ ըրաւ. վերջին անգամ կրօնական գնաց ուր Թիւրք մարտանալը քննութեան դասեր էր սոյն կարեւոր գաղթականութեան մէջ: Տանիմարքայի իշխանաց մէջ առաջինն է որ հեռաւոր երկիրներ դացած է: Սեպտեմբեր ամսոյ մէջ իւր երկիրը վերադարձաւ. թագուհի մօր տարեգարծի հանդէսին ներկայ գտնուելու համար: Այս իշխանը զոր Եւրոպա քաղաքական ասպարէզին վրայ կը մղէ այժմ որ ի է խոչնդոտներով, թագաւորութեան բոլոր ներքին խնդիրներէն հեռի պարծ է ցարդ:

Պուլկարիոյ դահն ընդունելու համար ամենամեծ դժուարութիւնը Բրիտանիան թագաւորէն կրնայ ծագիլ որ իւր զաւկէն բաժնունելէ առաջ երկարօրէն պիտի մտածէ և անոր յաջողութեան բաղդը հասուն կերպով պիտի պարտաւորի կշռել:

Երէկ հրատարակեցինք Պ. կլատթընի պատասխանը Պուլկար երեսփոխանաց ուղերձին զոր Անգլիոյ նախորդ նախարարապետին ուղղած էին: Պուլկարիոյ դատը Եւրոպայի առջեւ պաշտպանելու համար: Ահաւասիկ սոյն Ուղերձին օրինակը.

Թարգելի Պարոն կլատթըն. Մեր ստորագրեալքս, Պուլկար երեսփոխանք, չմոռնալով այն վեհանձն պաշտպանութիւնը զոր ձեր ճարտարախօսութեամբ նուիրեցիք Ռուսիոյ ջանից ի մասին մեր աղատութեան, կուգամք ներկայ դժուարին պարագայից մէջ խնդրել ձեզմէ որ ձեր զօրաւոր ձայնը անգամ մը եւս բարձրացնէք, ի նպաստ Պուլկարիոյ: Անգլիական մեծ աղքը յարգանք և համակրութեամբ լսած է միշտ ձեր ձայնը, և այսօր ձեր բարեբար միջամտութիւնը կրնայ մեզմէ հեռացնել այն ահաւոր վրտանդները որ կ'սպառնան մեզ և վերկել մեր աղքային աղատութիւնը և անկախութիւնը զոր ըստանալու համար աղնուաբար օգնեցիք մեզ:

Սոյն ուղերձը զրկելու առաջարկութիւնը Սպարանիէի ալ պիտի ներկայացուէր, սակայն ի վերջոյ հարկ չէ դատուեր:

Բէշթէր Լոյս լրագիրը նոյն 8 թուով հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ, Պիդմարք իշխանը ի մօտոյ Պէրլին պիտի վերադառնայ: Այս անակընկալ վերադարձը աւելի դիտողութեան ուրժանի է այնու պատճառաւ որ կաղէթ տը լ'Ալլմաներ տիւ Նօն նշանակութեան արժանի յօդուած մը հրատարակած է: Կէս պաշտօնական թերթը Պուլկարական տագնապին դառն հանգամանքը կը հաստատէ, ինչպէս նաեւ այն հանգարտութիւնը որ խոհանարակութիւնը, որով կը շարժի Սպարանիէ՝ ներկայ վիճա-

կը ծանրացնող որ և է ձեռնարկէ զգուշանալու համար: Սոյն թերթը այնպէս կ'ըմբռնէ թէ՛ Արեւելեան խնդրոյն ստացած նոր կերպարանքը հանրային քննադատութեան մեծ խոհանարակութիւն կը պատուիրէ:

Ռուսոսքէն նոյն 6 թուով կը գրեն թէ օգոստոս 21ի պետական հարուածին զխաւոր հեղինակք՝ կրուէֆ հաղարապետը և Պէնտէրէֆ հարկւրապետը Ռուսոսքէն հասեր են:

Յայտնի է որ սոյն սպայները զօրավորին խնդրանք արձակուեցան. սորա աստիճանադուրի եղած են և քաղաքային հաղուստ կը կրեն:

Չէթինէէն կը գրեն թէ նոյն 7ին հանգիստաւոր բացումը տեղի ունեցեր է ի պատիւ Բարատաղցիներու կանգնեալ մահաձանի մը, որք ներկայ իշխանին հօրը հրամանաւ 1876ի, 77ի և 78ին պատերազմի դաշտին վրայ մեռած են: Նիքիթա իշխանը բանախօսութիւն մը ըրեր է: Տէրութեանց հիւպատոսք սոյն արարողութեան ներկայ գտնուելու են:

Մեծ-Եղարքոսի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնախումբը որ կայսրութեան հասցիները ընդարձակելու կաշխատի տեղեկագիր մը ստորագրեր է որով պաշտօնէից ամառականներու նոր դեղ և պաշտօններու ջնջում կ'առաջարկէ:

Վեհ. Սուլթանը յանձնախումբին սոյն առաջարկութիւնը մերժելով, պետական հասցիներն աւելցնելու համար, հրամայեր է նոր միջոցներ ստեղծել առանց իւր հրապտակները նեղելու:

Հետեւաբար ելմական յանձնախումբը վեհապետական սոյն որոշման վրայ ճարտարաբանատի ընդարձակման և խնդրուած արտօնութեանց վրայ պիտի դարձնէ իւր ուշադրութիւնը:

Մայրաքաղաքիս Ռուսական դեսպանատան մէջ նուազահանգէս մը պիտի տրուի յառաջիկայ կիրակի օր:

Չմիւռնիոյ Էմբասիալ լրագրին մէջ հետեւեալը կը կարգանք.

Բօսթա Պաերնտրը անձի մը առաջնորդութեամբ կազմեալ աւաղակաց խումբ մը երեւան երկրով Տէվէլի Բէօյ, Թուրքալը, Ճէլաթ և Բօզպոլնար գիւղերու մէջ, խել մը շարութիւններ ընելէ վերջը Բուշ-Ատասիի չիջակայքը Չանդըլը եկած էին: Ժանտարմաներ աւաղակաց հեա կուռի բռնուելով, երկու աւաղակներ ըսպաննուեցան, երկու հոգի ալ ողջ ժանտարմաներու ձեռքն ինկան, իսկ վերջին երկուքը ժանտարմաներէն պաշարուեցան ի բարձունս լեռանց:

Երեք օր առաջ նմանօրինակ դէպք մ'ալ թիւրէի մէջ պտտահեցաւ: Բանի մը գիւղացիք քաղաք վերադառնալու առնել 4 աւաղակներէ որք յոտից մինչ ցըգլուլս զինեալ էին, պաշարուեցան: Ասոնք անձնատուր պիտի լինէին անշուշտ եթէ քաղաքին

ոստիկանութեան պետը յանակնկալ օգնութեան չհասնէր առնոյ: Սալի աղա (պետին անունն է) հրաւիրեց որ անձնատուր իննին: Սակայն այս վերջինը հրացանի հարուածով պատասխանեցին: Յայնժամ Սալի աղա իւր մարդոց հրաւիրեց կրակ ընելու աւաղակներէն մին սպաննուեցաւ և ուրիշ մը գերի բռնուեցաւ: Սպանեալ աւաղակին գլուխը թիւրէի մեծ հրապարակին վրայ ամբողջ օր մը ի տես դրուեցաւ:

Չարին կառավարութիւնը, Պուլկար խնամակալութիւնը և Թրնօլ յի Աղգային մեծ ժողովը ապօրէն կը նկատէ: Իշխանի ընտրութենէն երկու օր առաջ Բօլպարս զօրավորը Սպարանիէի որոշմանց դէմ իւր բողոքը կրկնած էր: Եւ Ռուսոսքէի Ռուսական հիւպատոսքանի կողմէ Թրնօլիս զրկուած թարգման մը, ժողովին նստերուն ներկայ դառնուելու համար, ծանր յանդիմանութիւն մը լսած էր Ռուս քօմիսէրէն: Թարգմանը հաղիւ թըրնօլայի դուռը հասած էր և ահա հեռագիր մը ընդունեցաւ զօրավորէն որ Ռուս գործակալի մը ի թըրնօլիս գտնուելուն վրայ զարմանք կը յայտնէր, մինչդեռ Չարին կառավարութիւնը այդ ժողովին գոյութիւնը չէր ճանչած: Խեղճ գործակալը պարտաւորեցաւ դիչերանց հետի Ռուսոսքէ վերադառնալ առանց ժողով կամ նախարար և երեսփոխան կարեւալ տեսնելու:

Միջերկրական Անգլիական նաւախումբը որ Էտիմպուրկի դքսին հրամանաց ներքեւ կը գտնուի, Մալթա հասեր է:

Գալաթայէն կը ծանուցեն թէ Միջերկրականի իտալական նաւախումբէն 3 նաւ ընդ հրամանատարութեամբ դեր ծովակալ Պ. Աքթօնի, սոյն նաւահանգիստը հասեր են:

Այս նաւերը ինչպէս նաեւ Սեւանիկ գտնուող զրահաւորը երեքշաբթի օր Չմիւռնիա դացեր են, ուրիշ 3 նաւեր ալ ի մօտոյ պիտի երթան հոն:

Միւսին պահակ զօրաց մէջ քօլերա ծագեր է: Թաղապետական իշխանութիւնը քօլերան ուրիշ տեղեր չժաւալելու համար պէտք եղած միջոցները ի գործ դրեր է:

Ճէնովայի մէջ ալ քօլերան հետըղհետէ կը ծաւալի: Նոյեմբեր 2էն մինչեւ ութը 131 դէպք պատահեր է:

Ճէնովայէն Մարսիլիա և Թըրիէստէ դացող նաւերը չեն ընդունուիր:

Գալաթի մէջ քարանթինա կ'սպասեն այժմ հետեւեալ շոգենաւները. Վէսթա՝ որ նախընթաց առաւօտ Վառնայէն հասաւ. կալաթէա՝ որ նոյեմ. 20ին քարանթինայէն կ'երէն, և Մարս որ վաղը իւր քարանթինան կը լրացնէ:

Այս շոգենաւները Լոյտի ընկերութեան կը վերաբերին. ասոնցմէ զատ՝ Բուրճի ընկերութեան Սմիլնի շոգենաւն ալ կայ,

որ չորեքշաբթի օր հասած է ի Գալաթ:

Ռանկունէն (Պիրմանիա) նոյն 3 թուով հետեւեալը կը գրեն.

900 ապստամբք անցեալ դիչեր Մինհէն քաղաքին վրայ յարձակելով զայն այրեցին: Վնասը խիստ մեծ է:

Վառնայէն նոյն 3 թուականաւ կը հեռագրեն Հալապի:

Պուրկարի կառավարիչն անցեալ ուրբաթ հեռագրեց Վառնայի կառավարչին թէ Պուրկարի խռովութեանց գլխաւոր հեղինակները նաւակով մը վախեր են դէպ ի Վառնա: Հետեւեալ օրն, այսինքն անցեալ շաբաթ օր, քանի մը Պուլկար ոստիկանք Վառնայէն մեծ նաւակով մը զրկուեցան ընդ առաջ Պուրկարէն եկող նաւակին. սակայն ի հաշիւ առած չէին ոռոս մարտանաւուց միւջամտութիւնն, որը անմիջապէս շոգենաւակ մը զրկեցին, հրամայելով Պուլկար ոստիկանաց որ ոռոս մարտանաւն երկնն: Շոգենակային հասաւ նաւակին քօլ և ոռոս սպայն հրամայեց պուլկար ոստիկանաց որ իրեն հետեւին. սորա լեցուցին իրենց բէվոլքները, սակայն միանգամայն խօսք տուին ցամաք վերադառնալ, ընդ հսկողութեամբ ոռոսաց: Կը հաւատեն թէ Պուրկարի ապստամբները ոռոս մարտանաւուց մէջ ընդունուեր են:

Ռուսիոյ հիւպատոսին հրամանաւ, Վառնայի առջեւ գտնուող մարտանաւերէն մի, չաբաթէն կիրակի լուսնալու գիշերը Պուրկար դնաց՝ տեղեկանալու համար քաղաքին վիճակին:

Երէկ Սէլամըգի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Համիդիէ մզկիթին մէջ. Վեհ. Սուլթանը ժամը 7ին կառքով յիշեալ մզկիթը գնաց. իւր դէմ նստած էին Ղազի Օսման և Նամըգ փաշաները:

Սոյն միջոցին ըստ Ն. Կ. Վեհափառութեան հրամանի՝ իտալական վարժարանաց մէջ դաստիարակուելու համար Ափրիկեան Տըրիպօլէն եկող տղայք կարգաւ շարուած էին մզկիթին բակը՝ դպրոցական համադգետներ հագած:

Վեհ. Սուլթանը կրօնական արարողութեանց կատարումէն յետոյ ժամը 8 1/4ին առանձին կառքի մը մէջ նստած ելլալով պալատը վերադարձաւ:

Ետոյ զօրահանգէս մը տեղի ունեցաւ Զորուն մասնակցեցաւ Ֆէսլի Զուհաֆ անուանեալ նորակազմ գունդը:

Ն. Կ. Վեհափառութիւնն որ պալատէն կը դիտէր, հրաման ըրաւ կիցնել յիշեալ գունդը ոռոսն յատուկ դրօշակը յանձնուեցաւ օտարական արարողութեամբ:

Ֆէրիդ Րիդա փաշա Վեհ. Սուլթանի կողմէ մի բանի խօսք արտասանեց:

Հանգէսը վերջացաւ ժամը 9ին որմէ յետոյ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը երեքական ոսկի նուիրեց Ափրիկեան Տըրիպօլէն եկող տղայոց:

Արքունի վառօդարանի տընօրէն Սապիթ փաշա այսօր մայ-

81-100 86-100
82-99 85-100
81-98 84-100

րաքաղաքէս կը մեկնի դէպ ի
Գերմանիա, Գրուբի գործարանին
յանձնարարեալ թնդանթաց և
այլ հրադիւնաց երրորդ մասն եւս
քննելու և ընդունելու պաշտո-
նով:

—Յայտնի է թէ ժամանակէ
մի վեր մայրաքաղաքիս հրապա-
րակին վրայ ձէթի տեղ բաւական
իւղ կը ծախուի հասարակու-
թեան: Թաղապետական Ա. շր-
ջանակի Բոմիսէր Օսման էֆէնտի
անցեալ օր յիշեալ իւղէն ծախող
բաղաժիւ անձանց վաճառա-
տուններն փակել տուեր է:

—Մայրաքաղաքիս Ռուսական
Անդրկական Գերմանական և Ֆր-
րանսական դեսպանատանց Ա.
Թարգմանք նախընթաց օր Բ.
Գրուբի երթալով տեսակցեցան
արտաքին գործոց նախարարին
և խորհրդական Տատեան Յարու-
թիւն էֆէնտի հետ:

—Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ
Մալոբեկի փաշա, որ մի քանի
օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքի-
նած է:

—Մայրաքաղաքիս հոլանտա-
կան դեսպանն և դեսպանուհին
երէկ իրիկուն ուշ ատեն Մէսա-
ժըրի ընկերութեան շոգենաւով
մայրաքաղաքս հասան և ուղղակի
Բերա դնացին:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ 11 նոյ.

Հանգէն քաղաքէս հեռագիր
մը, թօնքինի և Աննամի ֆրանսա-
կան ընդհանուր ներկայացուցիչ
Պ. Բոլ Պէրթի մահը կը ծանու-
ցանէ:

Լոնտոն 11 նոյ.

Անգլիական լրագիրը ուրախ

են վաղեմար իշխանին ընտրու-
թեան համար:

Փարիզ 11 նոյ.

Տէպա կը հաւաստէ թէ Լոն-
տոնի մէջ մտերմական եղանա-
կաւ բանակցութիւնը կը շարու-
նակուին, Եգիպտոսի նկատմամբ
Սուլթանին առաջարկութիւններ
ընելու մասին համաձայնութեան
մը յանգելու համար:

Թրքիոյ 11 նոյ.

Սոպրանին վաղեմար իշխա-
նի պատասխանը տեղեկանալէ
վերջը իւր նիստը շարաժ աւուր
թողուց:

Թրքիոյ 12 նոյ.

Խնամակալութիւնը հեռա-
գրաւ խնդրեց Տանիմարքայի
Թաղաւորէն որ իւր որդւոյն
վաղեմար իշխանին կողմէ ըն-
դունի Պուլիարական դահը:

Լոնտոն 12 նոյ.

Ռուսական դեսպան Պ. տը
Սթալ արտաքին գործոց նախա-
րար Լորտ Խաւարէի դիտողու-
թիւնները ըրաւ Լորտ Սալիգպրի
Կիլտհալի կոչուելուն մէջ Ռուսիոյ
նկատմամբ գործածած լեզուին
համար:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղը Գարակէօմիւրի եկեղեց-
ւոյն տօնախմբութիւնը լինելով, Ա.
մեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հանդիսա-
ւոր Ս. Պատարագ սխաի մատուցա-
նէ յիշեալ եկեղեցին:

Արթուրիկոսական Յանձնաժողովը
երկուշաբթի օր Պատրիարքարան հը-
րաւիրուած է՝ կարեւոր խնդրոյ մը
վրայ խառն ժողովոյ հետ խորհրդ-
դակցելու համար:

Պրուսայէն տեղեկութիւն կու-

տան մեզ թէ Գեր. Տիմոթէոս Ս. Ե.
պիսկոպոս Սափրիչեան Պալքէսիւրէն
Պրուսա երթալով, տեղւոյն Գեր. Ա.
աւջնորդէն հարկաւորներ և մեծ
պատուով ընդունուեր է:

Արդէն ամեն եկեղեցական, որ
Պրուսա այցելած է, տեղւոյն Գեր.
Առաջնորդին հիւր եղած է: Միայն
վերջին օրերս Պիլէճիլի բարեխնամ
Առաջնորդ Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս
Շիշմանեան Պրուսա երթալով, մաս-
նաւոր տուն մը իջեր և 10 օր մնա-
լով անդ՝ ոչ եկեղեցի, ոչ դպրոց և
ոչ առաջնորդարան այցելեւ է: և սա-
կայն ի մեծ դարմանս ամենեցուն՝
Բողոքականաց Ժողովարանն երթա-
լով քննութեան մը նախադահեր է:

Վերջին օրերս ալ կ'իմանանք թէ
սոյն եպիսկոպոսը, անշուշտ իւր դոր-
ծունեութեան համար նեղ գտնելով
Պիլէճիլի վիճակը, Պրուսայի Նէնիճէ,
Ճէրաշ, Մարմարճը գիւղերը և Նի-
կոմիդիոյ վիճակէն Մեծ-Նոր գիւղ
այցելելով, ժողովուրդը գրգռեւ է
որ Պրուսայէն և Նիկոմիդիայէն բաժ-
նուելով Պիլէճիլի հետ միանան, ի-
րենց աղգային և կրօնական գործե-
րը աւելի ժողովով արծարելու յոյսեր
տալով:

Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոսի այս ըն-
թացքը թէ և բնաւ կարեւորութիւն
չկրնար ունենալ յայտնայն գիւղե-
րու հասարակութեան, սակայն ար-
դարանալի չէ յայտն վարչութեան:
Մենք գործ կը լինինք եթէ Գեր. Ղե-
ւոնդ եպիսկոպոս իրեն յանձնուած
վիճակը խնամելու և բարեկարգելու
յաջողի. և այս խնդրանք է իրեն
համար:

ՇԱՀԱՒՈՐ ԱԶԳ

Յառաջիկայ ըստ Եւր. դէկ. 1ին
որ է նոյեմբեր 20, պիտի քաջուի
Բուսնի երկաթուղեաց վիճակահա-
նութեան 101րդը, Արքուշի Փողե-
րանոցին մէջ, և 500 թիւեր պիտի
չահին:

Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝
600.000 և երկրորդը 60.000 ֆրանք:
Ասոնցմէ դատ 48 ալ և այլ թիւեր
եւս մեծ պարգեւներ՝ իսկ մնացեալ
450 թիւերը 400ական ֆր. պիտի
չահին:

Վերայիշեալ դումարները կարելի
է չահի միմիայն 7 1/2 դահեկան վը-
ճարելով, և բաղդի օգնութեամբ:

7 1/2 վճարելով բաղդատուն մը
դնողը, եթէ չահի, կ'ստանայ այն
գումարն ամբողջ՝ դր չահած է. 5
վճարողը կ'ստանայ չահուածին կէսը
և 3 վճարողը կ'ստանայ միայն մէկ
չորրորդը:

Կայ նաեւ 37 1/2 դահեկանոց
բաղդատուն, որուն վրայ 25 հատ
գատ դատ թիւեր տպուած են, որ 25
հատ գատ դատ բաղդատուն ըսել է:
Այս վերջինները նոյնպէս իրաւունք
ունին միայն մէկ 200000ֆր ստանա-
լու չահելի դումարին:

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ
վուր ալ կ'ընդունուի:

Բաղդատուններն արդէն պատրաստ
ըլլալով դնել փախարողը կրնան այժ-
մէն զիմել ի Ղալաթիա, կամուրջի
գլուխ, թիւ 35 առ:

ՄԱՐԳԱՐ 3. ԳՈՒՂԱԳԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՕՐԱՅՈՅՅ
1887
Թուականի

ՍԵՓԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՄԱՆՈՒՄՈՅՏ

Գին 3 Լր.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՆՏՍԵԼԱՆ
(Սրամեան)

— 442 —

միջեւ մեծ անջրպետ մը չկար: Մարգիդուհին կա-
մաց մը մէկ կողմ քաջեց զՄօսլո, նստեցուց թիկ-
նաթուռի մը վրայ և անոր քով ինք եւս նստաւ, իբրեւ
թէ ծերունի բարեկամի քով լինէր: Պաշտօնակալը
հասկցաւ թէ ինչո՞ւ համակրական ընդունելութիւն
մը կ'ընէր, և նոյն պահուն սրտին մէջ քաղցր յու-
ղում մը զգաց:

—Պ. Մօսլո, ըսաւ անոր, կեանքս այլ եւս յա-
րատեւ անձկութիւն մ'է. այլ եւս կարեւորութիւն
չպիտի տամ իմ զգացմանցս և շուրջս անցածներուն.
միթէ վիշտը զիս այդպէս կ'ընէ. . . Երկարատեւ
զձեզ սպասեցուցի՝ կը ննջէի: Տասն երկու ժամէն
աւելի քնացայ. չեմ հասկնար թէ ինչո՞ւ ժամանա-
կէ մ'ի վեր այսքան քնացած չէի: Վերջապէս, էիլը
ներքէք ինձ, այնպէս չէ՞ ինչո՞ւ եկար. ինչ ունիք
ըսելու:

—Նախ պարտաւոր եմ ըսել, տիկին մարգիդու-
հի, պատասխանեց Մօսլո, թէ գիշերուան մէկ մա-
սը դղեակն անցուցի՝ ոստիկանութեան գրասենեկի
ընկերացս միոյն հետ:

Մարգիդուհին անոր նայեցաւ ապշեալ դիմօր:
Մօսլո շարունակեց.

—Եւ կ'իմացնեմ ձեզ թէ՝ ձեր սենեկապան կինը
այս իրիկուն բանտը պիտի մտնէ:

—Բանտը, գոչեց մարգիդուհին. և ինչո՞ւ, Աստ-
ուած իմ, ի՞նչ ըրաւ:

—Քսան ամիս առաջ նորածին մանկիկ մը սպան-
նած է:

— 409 —

չէ. մտածեցի թէ այսօր աւելի լաւ կը լինի եթէ
դուք անոր պաշտօնին տեղը անցնիր:

—Ստուգիւ, Պարոն:

—Տիկին մարգիդուհին տակաւին կը ննջէ. դնու-
ցէք իւր սենեակը և մինչեւ իւր արթննալը հոն ըն-
պասեցէք:

—Բայց. . . յարեց անձկութեամբ:

—Ըսէք, տիկին:

—Բայց չեմ կրնար առանձին թողուլ Մաքսիմի-
լիէնը:

—Պ. Էօֆէնիի սպասուհին, որուն պիտի իմացը-
նեմ, կրնայ պահ մը ձեր ծառայութիւնը իւր վրայ
առնուլ, Հանդարտ եղէք, տիկին մարգիդուհին ա-
մեն ըրած գործերս պիտի իմանայ:

—Ուրեմն, Պարոն, չեմ ընդդիմանար:

—Կրնայ ըլլալ որ տիկին մարգիդուհին արթն-
ցած պահուն զձեզ հարցաքննէ. ըսէք իրեն թէ՝ Պ.
Մօսլո հոս է, և ես կ'սպասեմ՝ մինչեւ որ կարենայ
զիս ընդունիլ իւր բոլոր հարցմանց պատասխանելու
համար:

Սպասուհին մարգիդուհւոյն սենեակը մտաւ:

Արեգակն արդէն բարձրացած էր բլրակէն վեր.
իւր ճառագայթք պատուհաններէն սենեկին մէջ կը
թափանցէին, աւելից կը մտնէր նաեւ ոսկեփայլ
փոշին:

Սպասուհին, անկողնոյն դիմաց թիկնաթուռի մը
վրայ նստաւ և սպասեց:

Ժամը ութնէ վերջը, մարգիդուհին աչքերը բա-

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Կ. Պօլիս Թանգի Էօճիս փողոց քիս 56
ճիշդ 1 դեմ առ. դէմ աղբիւրին
(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի
նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն
տեսակ ընտիր ապրանք փոքր
թէ մեծ քանակութեամբ, և օր-
նա քաշ և թէ երաշխաւորեալ
վճարմունք կ'ունենի եւս :

Մէլու Տէրութեանց

ՀՐԾՇԱԼԻՔ

ԱՐԳԻ ԺԱՄԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Կողքերը զանազան սքանչելի
փորագրութեամբ դարգարուն
կոթէն լարուող նրանսական ա-
մենաընտիր ժամացոյցներ, թէ ա-
րանց և թէ տիկնանց, 90 զրշի
անհաւատալի զնոյ մը փոխարէն
փափաքողք պարտին դիմել առ
Պ. Մէլուճեան ի Մահմուտ փաշա
թիւ 244. ուր պիտի գտնեն նաեւ
տարօրինակ աժանութեամբ 18 և
14 «այալ» ոսկի և փարիզու պա-
տի ժամացոյցներ :

Գաւառաց յանձնարարու-
թիւնք մասնաւոր հոգածու-
թեամբ կը կատարուին :

ՆՈՐ ՀՐԾՇԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ե Ի Ա.

կամ

ՈՒՂԵՑՈՅԾ

Իգական սեռի ձեւագիրութեան

Ամբողջ գործը վեց հատորէ
պիտի բաղկանայ : Կեդրոնաւե-
ղին է իւր գրասենեակին ի Մահ-
մուտ փաշա Եարմ ճէտիս խան
վերի յարկ թիւ 5. Իւրաքանչիւր
հատորի բաժանորդագիրն է 25
զրուշ իսկ գաւառաց համար 30 :

ՎԱՐՔ ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՐԱՆՑ

Թարգմ. Մ. Գ. Մօզեան

Հրատարակուեցաւ 2-րդ տետրը :

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս Աղգ. վարժարանաց

Աշխատասիրեաց Միհրան Գ. Մօզեան

Կը գտնուի բոլոր հայ դրամա-
նաց քով, գին 2 դահեկան :

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅԾ

1887 թուականին Գրիստոսի

Սեփականութիւն

Ս. Փրկչի Աղգ. Հիւանդանոցի

Գին 40 փարա

Կը գտնուի Աղգ. Հիւանդանոցի
Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ.
Պօլիս Մեծ Դար խան, միջնայարկ
թիւ 49 և բոլոր Հայ դրամաձառաց
քով :

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ

Ի պէտս աղգային դպրոցաց

Յօրինեաց

Ա. Մ. Գարագաշեան

Կեդրոնաւեղին է Յ. Գալաֆեան
գրատունը, Չաղմաղճըլար թիւ 20
և կը գտնուի այլ դրամաձառաց քով
ի գին 3 զրուշ :

ԲԱՌԱԳԻՐՔ ԵՐԵՒԵԼԻ ԶՈՒՆԱՆ

Տաճկերէն, Հայերէն, Գաղղիերէն

Յօրինեաց Միհրան Արիկեան

Հրատարակուեցաւ ԺԱ. տետրն :

Կ Ե Ն Ա Յ Պ Ա Յ Ք Ա Ր Ն Ե Ր

ԴԱՐԱՆ ՈՅՈՒՊԵՏՆ

Թերթ առ թերթ կը հրատարակ-
ուի ի ձեռս Յ. Էփ. Գրիստոսիորեա-
նի : Բաժանորդագրութեան համար

պէտք է վճարել 8 երէնէ բաղկաց-
եալ 12 թերթի համար 5 դահեկան :
Ստորագրութեան տեղերն են՝
Հայ դրամաձառաց ընկերութեան տը-
պարանն ի Պապը-Ալի փողոց թիւ 52 :
Պօզաճեան գրատունն ի Չաղմաղ-
ճըլար Սադա-Չէլմէի դէմ թիւ 56 :
Պահճէ գարու ջրավաճառ Պօղոս և
Յակոբ աղաներու խանութը :

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հատոր Ա.

Կենդանային Հիւսուածաբանութիւն

Մարդկային Կազմախօսութիւն ու

Բնախօսութիւն

Աշխատասիրեաց Ն. Տաւադէան

Կեդրոնաւեղին է Արամեան գը-
րատունն ի Պահճէ գարու Համիտիէ
ճատտէսի թիւ 34. Գինն է 40 զրշ :

Եղիշէ Վ. Գուրեան

Բ Ա Ռ Ա Գ Ի Տ Ո Ւ Ի Ի Ն

Հայերէն

Կը գտնուի բոլոր հայ դրամա-
ձառաց քով, գին 1/2 դահ. Հատ

գնողաց Օ/Օին 10 զեղշ կը լինի :

ԴԻԻՑԱԶՈՒՆՔ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ

Թարգմանիչ

Կ. Յ. ԳԱՐԱԳԻՐԱՆԱՆ

Թղթակազմին գինն է 15 զրշ :

Կազմեալին 18 :

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղշ
կը լինի :

ՆՈՐ
ԱՇԽԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՏԱՐԵԱՅ

Գ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Գին 3 դահեկան

Կեդրոնաւեղին է Գ. Պաղտատ-
եան տպարանը :

ՕՆԱՆՈՒ ՄԵՂՔԸ

Կամ

ԳԻՋԱԿԱՆ ԱՅՏԵՐՈՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐ

Թարգմանեց ի Գաղղիերէնէ

Ն. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Կեդրոնաւեղին է Չաղմաղճեան
գրատունն : Կը գտնուի ամեն Հայ գը-
րավաճառաց քով, գին 6 զրշ :

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՅ

Ի ՊՈԶԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Չաղմաղճըլար Եօղուշ, Սադա-

Չէլմէի դէմ թիւ 56

Սոյն գրատան մէջ հոկտեմբեր
15-ն սկսեալ առայժմ 500 հա-
տոր Եւրոպական խիստ հռչակաւոր
վէպերու թարգմանութիւնք և աղ-
գային նշանաւոր հեղինակութիւննե-
րէ դատ, մաս մ'ալ նրաներէն ըն-
տիր վիպասանութիւնք գրուած են
յարգող հասարակութեան տրամա-
դրութեան ներքեւ, ամսական ան-
նշան բաժանորդագրութեամբ մը :

Բաժանորդը կրնան արձանագը-
րուիլ միայն յիշեալ գրատուն մէջ,
ուսկէ մանրամասն տեղեկութիւնք
կրնան ստացուիլ :

Ամսական բաժանորդագիրն է 8 զրշ
Կանխաւ պէտք է վճարել իւր-
եւ աւանդ 20 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՏԵՏՈՄՍԻ

Հաւաքոյն քառթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
պատրաստուի ի գին 100
հատը 10 դահ. պէտք
ուենցողները պէտք է
դիմեն Գ. Պաղտատեան
տպարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պոլիս :

ՏՆՕՐԵՆ-ԻՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

— 440 —

ցաւ. երկար հառաչանք մ'արձակեց և ուժգին կեր-
պով շնչեց, իւր թէ օդը կը պակտէր սենեկին մէջ,
և բազմիցս ձեռքերը քրտնաթոր ճակտին վրայ դը-
րաւ : Իւր գլուխը տակաւին ընոյ շողիներէն ծան-
րացած էր :

— Ո՛րչափ երկար ատեն քնացայ, մըմնջեց. և
ինչ տարօրինակ քունն :

Մարմինը սարսուռաց. ուղեղային բորբոքման են-
թակայ եղած էր :

Սպասուհին ոտք ելաւ և անկողնոյն մօտեցաւ :

Մարդիկուհւոյն աչքերն անոր վրայ յառեցան :

— Տիկին մարդիկուհւոյն հրամանաց կ'սպասեմ,
ըսաւ, տեսնելով որ իւր տիրուհին երբեք չէր խօսեր :

— Հրամանացս. ի՞նչ հրամաններ :

— Այս պահուս թիւիէթի տեղն եմ :

— Թիւիէթի. Միթէ հիւանդ է :

— Ո՛չ, տիկին մարդիկուհւոյն բայց . . .

— Եւ աղջիկս, գոչեց :

— Պ. Էօժէնի սպասուհին անոր քովն է :

— Ա՛հ, ա՛հ, յարեց մանկամարդը՝ ձեռքը ճակ-
տին դրած :

Կարճ լուրթենէ մը վերջը կրկնեց :

— Չըսիք ինձ թէ՛ ինչո՞ւ թիւիէթի տեղը լան-
ցած էր :

— Չեմ կրնար տիկին մարդիկուհւոյն պատաս-
խանել. բայց Պ. Մօռլոն հոս է. կ'սպասէ որ տիկին
մարդիկուհւոյն զինքն ընդունի՝ հարկ եղած բացա-
տրութիւնները իրեն հաղորդելու համար :

— 441 —

Տիկին տը Գուրանժ անմիջապէս աչքերը բացաւ :

— Պ. Մօռլոն հոս, հառաչեց :

Իւր սրունքները սահեցան վերմակին տակէն և
իւր մերկ ոտքերն անկողնոյն քով գտնուող վագրի՝
մօրթէ շինուած ծածկոյցէն :

Քառորդ ժամու մը մէջ զարգարուեցաւ և հագ-
ուեցաւ :

— Ո՛ր է Պ. Մօռլոն, հարցուց սպասուհւոյն՝ որ
դեռ նոր աւարտած էր անկողնոյն պատրաստու-
թիւնը :

— Ներքնասենեկին մէջ :

— Սենեկիս մէջ պիտի ընդունիմ զինքը. գնացէր
ըսէր թէ իրեն կ'սպասեմ հոս :

Սպասուհին դուրս ելաւ :

Մտադրաւ և յոյժ խռովեալ, առանց դիտնալու
պատճառը, մարդիկուհւոյն հազիւ կ'զգար թէ՛ սը-
րունքները խոնջեալ էին :

— Ինչո՞ւ այսքան քնացայ, և Մօռլոն դղեկին
մէջ . . . Ի՞նչ կ'անցնի արգեօք, կը հարցնէր ինք-
նին :

Ոստիկանութեան պաշտօնակալը, ծանր, դաւ-
կահար դիմօք սենեակը մտաւ :

Մարդիկուհւոյն առ նա կարկառեց իւր ձեռքը,
Մօռլոն չվարանեցաւ բնաւ իւր ձեռքն անորին մէջ
դնելու :

Իւր դարմացման և յարգանաց կը միանար այժմ
անկեղծ և խորին սէր մը, կը սիրէր զայն այնպէս՝
ինչպէս քոյր մը. աղնուական տիկնոջ և ոստիկանին